

“ Cumhuriyetle yönetilen demokratik ülkelerde topluma yön veren ve egemen olan sistem " Hukuk Devleti " ilkesidir. Nitekim, Anayasamızın başlangıç kısmında "Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı;

Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu,

Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu; " belirtilmiş ve 2. maddede "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir." şeklinde tanımlanmıştır.

Hukuk devletinin en önemli ilkelerinden biri toplumda yaşayan insanların karşılaşabilecekleri olaylarda kendilerine uygulanabilecek hukuk kurallarının ne olduğunu tahmin edebilmeleri-bilebilmeleri imkanını yaşamalarıdır. Toplumda bu husus "Yasallık" olarak bilinmektedir.

T.C. Anayasasının ;

10. maddesinde (Kanun Önünde Eşitlik) " Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.....Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde ve her türlü kamu hizmetlerinden yararlanılmasında kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." ;

11. maddesinde (Anayasanın Bağlayıcılığı ve Üstünlüğü) "Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır. ... Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.";

35. maddesinde (mülkiyet hakkı) " Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.";

36. maddesinde (hak arama hürriyeti) " Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.";

Avrupa İnsan hakları sözleşmesi ;

Madde 6/1 " Herkes davasının, medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili uyuşmazlıklar konusunda karar verecek olanbir mahkeme tarafından görülmesini isteme hakkına sahiptir." şeklinde hükümler mevcut olup sonradan getirilebilecek düzenlemelere ışık tutulmuştur.

Şu halde, yasa koyucu bir normu ihdas etmek istediğinde / ettiğinde ilk önce Anayasaya uygun ve evrensel ilkelere davranmak zorunda kalacak olması hukuk devletinin kurallarının işlediğini ortaya çıkaracaktır.

Somut olaya gelince ;

Karşı davada , davalıya ait 2016/326910 sayılı markanın kapsamında yer alan tüm sınıflarda (01,02,03,04,05,06,07,08,09,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,34,35,36,37,38,39,40,41,42,43,44,45) davanın açıldığı 15/05/2024 tarihinden geriye yönelik son 5 yıl içinde ciddi şekilde kullanılmadığı iddiasına bağlı markanın SMK 9 ve 26. maddesine göre iptali talep edilmiştir.

Ancak bu dava deyim yerinde ise öylesine durduk yerde açılmamıştır. İlk önce asıl davada davacı -karşı davalı tarafın , davalı-karşı davacı tarafa karşı 16/04/2024 tarihinde açılan ve 2016/26910 sayılı marka hakkı ihlaline bağlı " Marka Tecavüzü,Önleme,Son Verme, Maddi ve Manevi Tazminat" taleplerine karşı davalı tarafca esasa cevap süresinde 15/05/2024 tarihinde karşı dava olarak açılmıştır.

Bu açıdan "Karşı dava " ile ilgili yasal düzenlemelere bakmak gerekmektedir.

6100 sayılı HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU

(Karşı dava açılabilmesinin şartları) Madde 132 " (1) Karşı dava açılabilmesi için;

a) Asıl davanın açılmış ve hâlen görülmekte olması,

b) Karşı davada ileri sürülecek olan talep ile asıl davada ileri sürülen talep arasında takas veya mahsup ilişkisinin bulunması yahut bu davalar arasında bağlantının mevcut olması, şarttır.

(2) Belirtilen bu şartlar gerçekleşmeden karşı dava açılacak olursa, mahkeme, talep üzerine yahut resen, karşı davanın asıl davadan ayrılmasına; gerekiyorsa dosyanın görevli mahkemeye gönderilmesine karar verir.

(3) Karşı davaya karşı, dava açılmaz."

(Karşı davanın açılması ve süresi) Madde 133 " (1) Karşı dava, cevap dilekçesiyle veya esasa cevap süresi içinde ayrı bir dilekçe verilmek suretiyle açılır.

(2) Süresinden sonra karşı dava açılması hâlinde, mahkeme davaların ayrılmasına karar verir."

Madde 135 " (1) Bu Kanunun dava ile ilgili hükümleri, aksine özel düzenleme bulunmayan hâllerde, karşı dava hakkında da uygulanır." şeklinde hükümler getirilmiştir.

Ne var ki yukarıda da değinildiği üzere 6769 sayılı SMK 10/1/2017 tarihli 29944 sayılı resmi gazetede yayınlanıp yürürlüğe girdiği,10/01/2024 tarihine kadar SMK 9 ve 26. maddesindeki kullanmama nedeniyle marka iptali davalarına Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemeleri veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerce bakılabilmekte iken 10/01/2024 tarihinden sonra ise SMK 192/a maddesi gereği mahkemelerin bu konudaki

yetkisinin kaldırıldığı, kanundaki deyimini ile şartları varsa " Kurum tarafından markanın iptaline " karar verilebileceği düzenlenmesi yürürlüğe girmiştir.

Bu durum ise hakkında bir marka tescil belgesine sahip kişi veya kişilere karşı açılacak (somut olaydaki gibi) kullanmama nedeniyle marka iptali davalarını engellediğinden, Anayasanın özüne ve hukuk devletinin kriterlerine, hak arama özgürlüğüne, adalete erişime, kanun önünde eşitlik ilkesine, mülkiyet hakkına, engel oluşturduğu gibi 6769 sayılı SMK 'nun konuluş amacına da tamamen aykırıdır.

Her şeyden önce bu dava karşı dava olarak açılmış olup nasıl ki asıl davaya HMK hükümlerine göre bakılabilecek ise süresinde açılan karşı davaya da HMK 132-133 ve 135. maddeleri kapsamında bakılabilmelidir.

Aksi bir durum dahi lehlerine marka tescil belgelerine sahip olanların haklarını dahi yasada öngörülen ve iptali istenilen kısımda geçen " Kurum tarafından markanın iptaline karar verilir." düzenlemesi ile ihlal edilebilecektir.

6769 sayılı SMK madde 1 " Bu Kanunun amacı; marka, coğrafi işaret, tasarım, patent, faydalı model ile geleneksel ürün adlarına ilişkin hakların korunması ve bu suretle teknolojik, ekonomik ve sosyal ilerlemenin gerçekleştirilmesine katkı sağlamaktır.",

6769 sayılı SMK madde 7 " (1) Bu Kanunla sağlanan marka koruması tescil yoluyla elde edilir. (2) Marka tescilinden doğan haklar münhasıran marka sahibine aittir."

Diğer yönden ise SMK 7. maddesi de tescilli marka sahibine tescil ile birlikte " markayı kullanma hakkı ve 3. kişilere karşı bazı münhasır haklar (önleme-men gibi) " veren/sağlayan düzenleme ile 6769 Sayılı SMK 26. maddesinde yer alan "... Kurum tarafından.....iptal edilir " ibaresi birbiri ile çeliştiği , SMK nun 1. maddesindeki amaç ilkesine, 7. maddedeki tescille sağlanan koruma gereğine ve Anayasanın 2 ,10,11,35,36. maddelerine aykırılık oluşturmaktadır. Zira buradaki kanunla korunan marka tescil belgesindeki bir mülkiyet hakkı idari bir kararla iptal edilebilecektir.

Mehaz düzenlemede (Tüzükte (Regulation (EU) 2017/1001 of the European Parliament and of the Council of 14 June 2017 on the European Union trade mark Avrupa Parlamentosu ve Konseyin 14 Haziran 2017 tarih ve 2017/1001 sayılı Avrupa Birliği markası hakkında Tüzüğü) European Union Intellectual Property Office ('the Office') madde 58 de " İptal için gerekçeler 1. AB markası sahibinin haklarının, Kuruma yapılan başvuru üzerine veya ihlal davalarında bir karşı davaya dayanarak iptal edilir: (a) beş yıllık kesintisiz bir süre içinde, markanın Birlik içinde tescil edildiği mallar veya hizmetlerle bağlantılı olarak gerçek anlamda kullanılmaması ve kullanılmaması için makul nedenlerin bulunmaması halinde; ancak, beş yıllık sürenin sona ermesi ile başvurunun veya karşı davanın açılması arasında geçen süre içinde markanın gerçek anlamda kullanılmaya başlanması veya yeniden kullanılması halinde, hiç kimse marka sahibinin AB markası üzerindeki haklarının iptal edilmesi gerektiğini iddia edemez; başvurunun veya karşı davanın açılmasından önceki üç aylık süre içerisinde, en erken beş yıllık kesintisiz kullanmama süresinin bitiminde başlayan kullanımın başlaması veya yeniden başlaması, ancak başlama veya yeniden başlama hazırlıklarının ancak marka sahibinin başvurunun veya karşı davanın açılacağından haberdar olmasından sonra gerçekleşmesi halinde dikkate alınmayacaktır; " (Çeviri Marka/Patent Vekili Deniz Çelikel) dahi iptal konusunda mahkemelerin yetkisini tamamen elinden almamış iken 10/01/2024 tarihinde

Esas Sayısı : 2024/155
Karar Sayısı : 2024/153

yürürlüğe giren 6769 sayılı SMK 26. maddede sadece " Kurum tarafından markanın iptaline " karar verilebileceği Anayasanın 10,11,35,36. maddelerine aykırılık oluşturmaktadır

Bu itibarla karşı davaya konu markanın kullanılmaması nedenine bağlı iptal davasıyla ilgili olarak uygulanması muhtemel 6769 Sayılı SMK 26. maddesinde yer alan "... Kurum tarafından.... Kurumdan.... Kurum " ibaresinin Anayasamızın 10, 11, 35 ve 36. maddeleri ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. maddelerine aykırı görülerek, Anayasa mahkemesine başvurma yönüne gidilmiştir.

K A R A R : Yukarıda açıklandığı üzere;

1- Karşı davaya konu markanın kullanılmaması nedenine bağlı iptal davasıyla ilgili olarak uygulanması muhtemel 6769 Sayılı SMK 26. maddesinde (1-2-7. fıkra/bendlerinde geçen) yer alan "... Kurum tarafından Kurumdan Kurum " ibaresinin Anayasaya aykırı olduğundan dolayı iptali için Anayasanın 152/1 maddesine göre Anayasa Mahkemesine MAHKEMEMİZCE BAŞVURU YAPILMASINA,

2--6769 Sayılı SMK 26.maddesinde yer alan"... Kurum tarafından Kurumdan Kurum " ibaresinin Anayasaya aykırı olduğundan dolayı iptali için yapılan başvuru nedeniyle Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar BU DAVANIN GERİ BIRAKILMASINA,

3-İptal başvurusuyla ilgili bu dosyanın Anayasa Mahkemesine ulaşmasından sonra 5 ay içerisinde Anayasa Mahkemesince başvuru hakkında karar verilmediği takdirde dosyanın davaya kaldığı yerden devam edilmesine, yürürlükteki kanun hükümlerine göre bu davanın yürütülmesine,(görevsizlik konusu dahil)

4- Kararın taraflara tebliğine,

Dosya üzerinde inceleme sonunda karar verildi.”